

[Undervisningsministeren.]

Brøndum-Nielsen at vide, at det var en leg, som altså ikke skulle tages for andet, end en leg normalt skal tages for. Det gør det jo ikke lettere for os at tage stilling i en sag, hvor — og det gælder vel næsten os alle — vi har så svært ved at gøre det med faglig indsigt.

Det ærede medlem hr. Ib Thyregod sagde, og det er jeg helt enig i, at det var noget ganske særligt, det drejede sig om i dette tilfælde på grund af det fællesskab, der tidligere har bestået mellem Danmark og Island, hvorfor denne sag ikke kunne sammenlignes med eventuelle andre tanker om udlevering; jeg er også glad for, at det ærede medlem ligesom flere andre ærede medlemmer har vendt sig mod påstanden i den pjece, der er sendt til os alle om, at håndskrifterne henligger i forsømt tilstand i Island. Den, der vel nok næsten har størst sagkundskab herhjemme, hvad angår hele spørgsmålet om håndskrifterne, lederen af det arnamagnæanske institut, professor Jon Helgason, har jo også i Berlingske Tidende for nylig sagt, at pjecen på dette punkt var forkert og misvisende. Det samme er sagt — og det kan da kun glæde, selv om det måske kan virke lidt mere ejendommeligt — af universitetslektor, magister Agnete Lund, som selv er en af udgiverne af pjecen.

Alle vi, der havde lejlighed til at følge fjernsynets besøg i samlingen i Reykjavik, vil jo også af selvsyn vide, at det er forkert; man behøver ikke at være fagmand for at dementere pjecen på dette grundlag. Jeg siger det kun for ligesom at bidrage lidt til en nuancering. Der er ikke tale om videnskabelige argumenter på den ene side, der ud i alle detaljer kan stå for en nærmere kritik, og politisk og folkelig arv på den anden side, der ikke kan stå for nogen kritik. Jeg tror, det ville gavne hele denne sag, om vi kunne få en diskussion med en lidt mere nuanceret betragtning.

Det ærede medlem hr. Ib Thyregod sagde, at der måtte være mulighed for et bredt forlig, og det er da uden videre klart, at jeg håber af mange grunde, at der må være mulighed for både en rolig, saglig udvalgsbehandling og også for en bred tilslutning til dette forslag; men det må samtidig siges, at der er jo da grænser for et forlig, idet dette forslag — det ved man jo,

det har været offentligt, klart sagt både sidste gang og nu — er forhandlet med islændingene, begribeligvis ikke fordi Island skal bestemme indholdet af den gave, det danske folk skal give, det er da fuldstændig klart, men der har været forhandlet om disse forhold, sådan som det må være, når de bygger foruden lovforslaget bl. a. på den efterfølgende traktat. Det vil også sige, at et forlig, der ændrer disse forudsætninger, må eller kan muligvis for islændingene føles som bristende forudsætninger af en sådan art, at vi skal til at begynde forfra på hele sagen.

Det ærede medlem hr. Poul Møller kritiserede den hurtige fremsættelse af dette lovforslag. Det overraskede mig ikke. Sidste gang et tilsvarende lovforslag var fremme, bebrejdede det ærede medlem min forgænger den sene fremsættelse af lovforslaget og sagde, at der kun var 8 dage for folketinget til at gennemføre det. Denne gang er der — jeg havde nær sagt næsten 8 måneder. Begge dele finder det ærede medlem forkert, og det undrer ikke mig, og jeg tror heller ikke andre medlemmer i tinget.

Det ærede medlem spurgte, om folketinget stod frit i denne sag. Kan vi ændre gaven uden reaktion i Island? Det kan jeg jo ikke svare på, men hvis Danmark var stillet i Islands situation og der havde været de forhandlinger, der har været, kan man vel nok sige, at det er et spørgsmål, der i nogen måde besvarer sig selv. Men der kan vel også komme reaktion fra et andet sted. Man må jo ikke glemme, at vel var der 39 medlemmer af det høje ting, der sidste gang stemte imod, men der var 110, der stemte for — 110 medlemmer, der efter et arbejde med sagen og ud af en ærlig overbevisning fandt, at denne gave havde en sådan karakter, at man kunne gå helhjertet ind for den. Jeg ved vel, at nogle af disse 110 nu er udgået af tinget, men de medlemmer, der er tilbage af de 110, må jo også have en mening om, hvorvidt vi kan ændre den gave, man én gang fra disse medlemmers side — eller fra vor side, jeg var jo også med til at stemme for det — har været med til at stille Island i udsigt.

Det ærede medlem hr. Poul Møller spurgte, om man overhovedet kunne lovgive over privat ejendom. Jeg vil gøre opmærksom